

## Kedaj so začeli pridelovati pivo?

Pridelovanje piva je ravno tako staro kakor poljedelstvo. Dolgo časa je bil kulturni svet uverjen, da so varili prvo pivo stari Egipčani. Po starodavnih izkopinah in spomenikih je dokazal učejak dr. Engelbert Huber, da je zibelka vinske trte in piva v pokrajinah ob rekah Eufkrat in Tigris — takozvana Mezopotamija, kjer so prebivali stari Babilonci. V Babiloniji je iskati početke poljedelstva in pridelovanja piva. Od Babiloncev je prevzel Egipt razne žitne vrste in tudi pivo.

Ze celih 5000 let pred Kristusom izsledimo v Mezopotamiji obrtne pivovarne, izšolano pivovarniško veleindustrijo, kakor je n. pr. danes pri nas. Mešanje hmelja k pivu sega pri Babiloncih 2000 let pred Kristusom.

Babilonci so pridelovali pivo iz emerja (neka vrsta pšenice) ter ječmena. Starodavni babilonski napisi nam povejo, da so prejemale na kraljevem dvoru ženske vsaka dnevno po 3 litre piva, ki je bilo sladko.

Pivo za izvoz (eksportno) je bilo znano v Babiloniji 3000 let pred Kr. Cela Mezopotamija je bila tedaj glede poljedelstva na višku, povsod je cvetela industrija: tkalnice, mlini, usnjarne in izdelovalnice glinastih posod. Delavstvo industrijalizirane Babilonije je na splošno pilo pivo.

Babilonci so zanesli v Egipt vinsko trto in pivo. O egipčanskem faraonu Ramzesu je znano, da je že posedal svoje lastne pivovarne. V Egiptu odkriti starodavni napisi nas poučijo, da je delil omenjeni kralj na svetišča ter svečenice pivo iz svojih lastnih pivovarn, iz katerih mu je pritekalo 466.308 vrčev piva. Ni pa razvidno iz napisa, ali so pridelovale faraonove pivovarne tolike množine na leto ali v celih vladarski dobi mogočnega Ramzesa. Med delavstvo so delili kraljevi uradniki kruh ter pivo. Ostanke piva (pšenice

emer in ječmena) so našli v staroegipčanskih grobnicah.

Nad kulturne Egipčane so pridrevli mohamedanci in jih podjarmili. Mohamedova vera prepoveduje zavživanje alkoholnih pijač in radi tega so divji mohamedanci uničili v Egiptu vinograde in porušili kraljeve in ljudske pivovarne.

Treba še omeniti, da je bilo vinogradništvo cvetoče razširjeno po starem Egiptu, vendar je bilo združeno pridelovanje vina s tolikimi stroški, da so ga pili le bogatejši, pač pa je bilo pivo tolikanj poceni, da si ga je lahko privoščila najbolj revna para.

\*



Vinske sode različne velikosti prodaja Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25.

**Določitev krušnih cen in kazni za tozadevne prestopke.** V zvezi s proglašitvijo žitnega monopola v naši državi je določil trgovinski minister cene kruhu in sicer: beli kruh 4 Din 1 kg, polbeli 3.50 Din in črni kruh 2.50 Din. Cene luksuznemu pecivu so svobodne. Kdor bi se pregrešil proti tej naredbi in navijal krušne cene, ga kaznuje upravna oblast prve stopnje, oziroma policija, prvič z globo do 15.000 Din in z zaporom 15 dni, drugič z denarju do 15.000 Din in z zaporom 30 dni. Pri tretjem prekorajenju ga doleti poleg globe in zapora še prepoved izvrševanja obrti.

**Sadjarska in vrtnarska podružnica v Slov. Bistrici** priredi v nedeljo dne 4. oktobra in v ponedeljek dne 5. oktobra ob pol desetih dopoldne sadni ogled. Prireditelj, ki je prva te vrste v našem okolišu, ima podučni namen. Vsi člani se uljudno vabijo, kakor tudi preostali

sadjerejci, k sodelovanju in da pripomorejo, da bo dosežen zaželjen uspeh. O priliki otvoritve se vrši tudi strokovno predavanje. Vsak razstavljalec je naprošen, da prinese od vsake sorte izbranega prvovrstnega sadja od 3 do 5 kg. Ravno tako tudi grozdja. Sadje se bo sprejemalo od 25. do 30. septembra v hotelu »Beograd«. Vstop prost!

**Kupčija s hmeljem v Sav. dolini.** — Pri zelo živahnem povpraševanju, učvrščenem razpoloženju in rastočih cenah — do 12 Din za 1 kg — je razprodanih čez 60% letošnjega pridelka. V javni oznamovalnici za hmelj se je letos (nova sezona) signaliziralo že nad 700 težkih bal.

Nakupovanje hmelja se nadaljuje po cenah od 9 do 12 Din za 1 kg. 80 odstotkov letine 1931 je že v drugih rokah.

\*

## Načelo štedenja.

Državni proračuni po posameznih državah so visoki. V nekaterih državah so dosegli takšno višino, da jih je treba pomakniti nižje, ker se drugače ne da doseči ravnovesje med dohodki in izdatki. Izdatki bi bili državljanom po godu, osobito tisti, ki so v prid razvoju in prospehu narodnega gospodarstva. S te strani bi ne bilo nobenega prigovarjanja visokemu proračunu. Nezadovoljstvo se začne pri točki: »Plačaj!« Državni izdatki morajo namreč biti kriti z dohodki, to je donosom davkov in raznih ljudskih dajatev. In ravno tu je meja, preko katere državni proračun ne more in ne sme iti.

V mnogokaterih državah je ta meja dosežena, morda kje že tudi prekoračena. Vsled tega se pojavljajo po raznih državah proračunske težave. V take težave je celo padla nekdanja finančno tako močna država, kakor je Anglija, ki je nekdanj bila finančno središče Evrope, sedaj pa je sama potrebna posojila. Macdonaldova delavska vlada je bila nesposobna, da bi premaga-

Fr. Ks. Meško:

## Njiva.

Proti jutru je umrl.

Ko mu je zatisnila oči, je Marija stopila k oknu. Čudno tiho ji je bilo v srcu; tako tiho in prazno, da jo je postalo te praznote groza. A ko je v slabotnem jutranjem svitu skozi okno zagledala Matijevo bajto, ji je v glavi zavrelo. V srcu ji je zakričalo s tisočerimi glasovi.

Stisnila je pesti. Zažugala je tja proti Petkovi koči. S stisnjenim, onemoglim glasom je izrekla polglasno, kar ji je tako kričalo v srcu: »On ga je umoril!«

Dolgo je stala tako ob oknu, s stisnjenimi pestmi, težko dihajoča, srepro strmeča tja na Matijev dom.

A polagoma ji je bilo, kakor bi jo gladila in božala čez vroče, bolno čelo mehka roka. Nežno, skrbno ji briše izza čela spomin na veliko krivico. In čez srce ji prevladno, počasi, počasi gladi mehka roka. Srd briše iz njega, porajajoče se sovraštvo.

Tih glas prosí:

»Marija, odpusti tudi ti, kakor sem odpustil jaz ...«

5 Pesti sta se ji polagoma, polagoma rahljali. Razklenili, odprli so se prsti. Kakor bi bila izginila in splahnela vsa moč iz njih, so se ji roke povesile ob telesu. Globoko na težko-dihajoče prsi se ji je sklonila glava.

Nekaj časa je stala tako, nepremična kakor kamenit kip.

Čez čas je sedla na klop ob mizi.

Položila je obe roki na mizo, naslonila glavo na roki in bridko, bridko zajokala.

## VII.

Kakor bi na tihem upala, da jo tako gotoveje obdrži, je dala Marija takoj po Petrovi smrti njivo posejati. Ajdo so vsejali. Kakor vsako leto je tudi letos oral Pintarič. Ker Petra ni bilo, je tudi sejal on.

Navzlic temu jo je Matija dobil. Ko je prišla po posebno vnetem trudu zagovornikom, ker Korenka tistih dvestoštirideset kron ni mogla plačati, na boben, se ni nihče zanjo trgal. Tako jo je dobil Matija poceni, pod cenó.

S, tem mu je bila najsrčnejša želja izpolnjena.

Lahko bi sedaj duši rekel: »Glej, imaš dom, da v svojem položiš glavo k počitku, imaš njivo, ki ti bo rodila pšenico, rž, ajdo, karkoli poželiš. Bodi zdaj mirna in veseli se!«

Gospa novi kuharici:

»In kje so spričevala?«

Kuharica: »Raztrgala sem jih.« Gospa: »Kako nespametno!« Kuharica: »Tega bi gotovo ne rekli, če bi jih videli.«

Ves zasopel je prihitel Bajec k vlakcu, tresčil v voz ter odložil svoje štiri zavoje. Obrisal si je pot s čela in ker je vlak se stal, je dejal sprevovalniku, ki je stopal ob vagonu: »Ali imaš še dosti časa, da se poslovim od žene, ki me čaka tam na peronu?« Sprevovalnik je pogledal na ure ter odvrnil: »Ne vem. To je namreč odvisno od tega, koliko časa ste oženjeni.«

Ni treba. Ivančkova mati je v bolnici. Ivan

la gospodarske in finančne težave ter spravila v ravnotežje državni proračun. Mesto nje je pod Macdonaldovim predsedstvom nastopila vlada narodnega sodelovanja, to je, vlada vseh strank. Ko je dobila za sedanje čase potrebno oporo državnih financ v obliki zunanjega posojila, se je lotila težavnega dela, da uravnoteži državni proračun. Poglavitno načelo, ki jo je pri tem važnem poslu vodilo, se glasi: Štedenje, znižanje državnih izdatkov do najnižje meje, ki je mogoča!

Državno-finančne in proračunske težave so kajpada še večje v Nemčiji. Vojna odškodnina in dnevno rastoča brezposelnost sta tisti dve točki, ki tvorita najobčutljivejši postojanki v proračunu državnih izdatkov. Prva točka, to je izplačanje vojne odškodnine, je za letos prečrtana, ker je Nemčija po posredovanju Hooverja, predsednika Zedinjenih ameriških držav, dobila moratorij, to je, odlog plačevanja za 1 leto. Strašno pa tlači nemški državni proračun in tudi proračune zasebnih gospodarstev postavka: podpora brezposelnim. Resnica je, ki se ne da zanikati, da je Nemčija tudi sama v prav obilni meri kriva svojih gospodarskih in finančnih potežkoč, ker je prej vso svojo gospodarsko politiko vodila iz vidika narodnosti, ne pa, kakor bi moralo biti, iz vidika gospodarstvenosti. Sedanji državni kancelar dr. Brüning, voditelj katoliškega centra, se na vso moč trudi, da bi popravil napake prejšnjih vlad, zlasti onih, v katerih so socialni demokratje igrali prvo violino. Tudi njega vodi načelo, na katero so Nemci po vojni kaj radi pozabili, in to se glasi: Štediti je treba do skrajnosti!

V Avstriji so se v državno-finančnem področju napravile velike napake zlasti v prvih letih, ko je socialna demokracija imela odločilen vpliv v državni politiki. Takrat se je trošilo in trošilo, ni pa se vprašalo, kdo bo vse to plačal. Gospodarilo se je po načelu,

ki je izraženo v ljudski prislovcici: »Micka kovačeva pila, nič plačala.« Naenkrat pa so bile državne blagajne prazne. Kaj zdaj? Socialni demokratje so skomigali z rameni. Dr. Seipel, voditelj krščanskih socialcev, pa je šel v Zenevo, dobil veliko mednarodno posojilo, uredil avstrijsko valuto in spravil red v avstrijske finance. Ker njegovi nasledniki niso bili na Seipelovi višini, so se pozneje storile mnogotere pogreške, ker se pristojni činitelji niso dosledno držali načela štedljivosti. Socialno-demokratska demagogija jako ovira izvrševanje tega prekornega načela.

Na Ogrskem se to načelo tudi ni izvajalo, kakor bi bilo potrebno. Tamkaj ne nosijo toliko krivde socialisti, kolikor ogrski plemenitaši, ki imajo državo v svojih rokah. Grof Bethlen je 10 let vladal Ogrsko, pa ni imel nikdar dobro utemeljene in pravilno usmerjene finančne politike. Gospodarilo se je po načelu noblese. Pregledna komisija, ki je preštudirala finančno državno gospodarstvo, je dognala, da so se že za cigarete, cigare in avtomobile porabile na državne stroške nenavadno velike svote. Tako je v državnih blagajnah zmanjkalo drobiža, in grof Bethlen je moral iti. Njegov naslednik grof Karoly hoče načelo štedenja izvajati z največjo doslednostjo in strogostjo.

Kar se tiče proračuna naše države, je ministrski odbor, ki mu je bila poverjena naloga, da pregleda in uredi državni proračun, sklenil, da se bodoči proračun zniža za preko 700 milijonov dinarjev. Sedaj je treba to načelo proizvesti po posameznih ministrstvih, in sicer s posebno preudarnostjo, da ne bo narodno gospodarstvo trpelo preveliko škode. Pač pa se bo načelo štedenja skrbljivo in dosledno izvajalo, kjerkoli je mogoče. Zato bo, kakor se poroča iz Beograda, čim poprej ukinjen vrhovni zakonodajni svet, kateri po ustavi z dne 3. septembra t. l. nima več osnove. Njegovi člani, ki jih je bilo

precejšnje število, so dobivali vsak po 6000 dinarjev mesečno in vrh tega še dnevnic. Vrhovni zakonodajni svet je svojo nalogo, kolikor mu je bila dana, izvršil, pretresel je nekatere zakone, kakor cestni zakon, apotekarski zakon itd., in pregledal pravilnike nekaterih ministrstev, osobito socialnega ministrstva. Sedaj bo napravil prostor v ustavi predvidenemu parlamentu, to je narodni skupščini in senatu. Kakor v tej stvari, se bo tudi v drugih področjih dosledno in skrbno izvajalo načelo štedenja, ki se dandanes po vseh državah poudarja in izvaja kot eno najvažnejših smernic.

\*

## Premovanje živine in sadna razstava.

### Premovanje.

Prvo selekcijsko premovanje goveje živine v Sevnici dne 2. septembra t. l. je pokazalo, kako potrebna je bila taka prireditel za ves sevniški gospodarski okoliš. Živinorejci, ki so pravilno razumeli ogromno gospodarsko važnost selekcije goveje živine, so se udeležili premovanja v naravnost odličnem številu.

Na premovanje je bilo prignanih 199 glav goveje živine in sicer iz občin: Anže, Armeško, Blanca, Boštanj, Golobinjek, Loka pri Zidanem mostu, Lokronog, Planina, Rajhenburg, Raztez, Senovo, Sevnica, Studenec, Škocijan, Št. Janž, Tržišče in Zabukovje. Od teh 17 občin je 10 iz brežiškega sreza, 6 iz krškega sreza in 1 iz laškega sreza. To je zopet dokaz, kako nenaravne so meje brežiškega in krškega sreza, ki so še ostanek stare Avstrije, ko je Sava tvorila mejo med Kranjsko in Štajersko. Gospodarsko tvori Posavje dve enoti in sicer: sevniški gospodarski okoliš s središčem v Sevnici in krško-brežiško polje s središčem v Brežicah. Ta dva gospodarska kompleksa bi mo-

ček je vsak dan pri njej, prvič, ker ima mamico rad, drugič pa, ker je na vrtu bolnice gugalnica in se sme gugati. Nekoč ga vpraša oče: »Ivanček, zakaj pa doma nisi bil pri mamiči?« Ivanček ga debelo pogleda in reče: »Saj sem se vendar danes v parku gugal.«

Pa mu je povedala. Učitelj je stopil h Graparjevim, da poizve, zakaj fant že dalj časa ni bilo v šolo. Pa je dejala Graparca: »Fant je star že 13 let in mislim, da je že dosti dolgo trgal hlače po šolskih klopeh.« — »Kaj? Zadosti dolgo?« se je razkoračil učitelj, »jaz sem se učil vse do 22. leta!« — A Graparca je premerila

Toda čudno, tega veselja od nikoder ni bilo! Samo neprestano premišljanje, samo veden nemir.

V soboto po tistem torqu, ko je njivo kupil, se je napotil Matija ob prvi zarji v mesto. Šel je k spovedi, v samostansko cerkev, k patrom.

Računal je tako: »V soboto ni preveč ljudi. Tako ne bo treba predolgo čakati. V nedeljo pa grem doma k obhajilu. Pa bi bil sam škrt, če bi ljudje vendar govorili, da sem po krivem prisegel in njivo prigoljufal.«

Dolgo je klečal pri spovednici. Klobuk, ki ga je držal k obrazu, da mu ljudje iz klopi ne bi videli naravnost v lice, je vrtel v roki nemirneje in nemirneje, čim dalje sta s starim patrom govorila. Bilo je kazno, da se je hudo varal v svojem upu: »K temu staremu pojdem. Ta so nekoliko gluhi — najlaže in najhitreje opravim pri tem.«

Ko je od spovednice vstal, je krenil kar naravnost proti velikim vratom. Nikamor se ni ozrl, ne na veliki oltar, da bi se vsaj v naglici Bogu v tabernaklju poklonil; ne na noben stranski oltar, da bi tam kratko pomolil, se priporočal kakemu svetniku, kaki svetnici; ne na ljudi, kar jih je sedelo in klečalo v klopih, klečalo na tleh ali na stopnicah pri oltarjih. Tudi v lepo izklesani kameniti škropilnik ob velikih vratih ni segel, da bi si omočil prst v blagoslovljeni vodi in bi se poškopil. Šele tik ob

vratih, ko je že za kljuko prijel, se je bežno in zbegano ozrl gor po cerkvi, gor proti velikemu oltarju. Zbegano, a ob enem skoro sovražno in grozeče. Zamahnil je s klobukom, kakor bi se malomarno, v naglici in užaljenosti poslavljal: »Pa z Bogom! Ne vidiva se več!«

A navzlic temu ni upal in ni mogel vseh vezi z Bogom pretrgati.

Res, nekaj časa ni nič molil. »Če sem že tako ali tako zavržen, kakor pater trdi, kaj bom molil!« A v cerkev je ob nedeljah hodil. Bolj iz strahu pred ljudmi kakor iz zvestobe do Boga. »Sicer bodo takoj vsi mislili: Aha, Boga se boji, grešnik in krivičnik. In ljudi ga je sram, ker je po krivem prisegel.«

V nočeh pa mu je vest govorila glasno in neusmiljeno: »Zdaj natanko veš, kako je s teboj. Ali vrneš njivo in škodo popraviš, ali pa nikjer in nikoli odveze ne dobiš. Do smrtne ure ne! In še tedaj boš moral poprej krivico popraviti. In kdo ve, dobiš li tedaj spovednika?«

Vse raztrgano mu je bilo srce.

Večkrat si ga je hotel potolažiti in razveseliti z njivo. Postajal je ob oknu, gledal dol na njivo in si govoril: »Glej, vendar sem jo dobil. O, vredna je truda, ki sem ga zanjo prestal.«

A se mu je globoko v mislih takoj oglasil dvom in očitane: »Vredna duše?«

rala odločevati pri bodoči razmejitvi srezov v Posavju.

Od prignane živine je bilo premirnih 123 glav, ki se bodo vodile v rodovniških knjigah. Ker pa po pravilih živinorejca ni smel za eno vrsto živine (bika, krave ali telice) dobiti več nego samo eno denarno premijo, je bilo razdeljenih 7 državnih diplom in 102 denarni premiji v skupnem znesku od 16.800 Din.

#### Prispevki za premije.

Za premije so prispevali kr. banska uprava v Ljubljani, sreski kmetijski odbor v Brežicah, županstva občin: Sevnica, Boštanj, Studenec, Rajhenburg, Zabukovje, Planina Blanca ter Raztez, Splošna gospodarska zadruga v Sevnici, Kmetijski hranilni in posojilni dom v Ljubljani, Ljudska posojilnica v Celju, Hranilnice in posojilnice v Loki pri Zidanem mostu, Št. Vidu pri Planini, Sevnici in Boštanju, ter gg. Korn Teodor iz Ljubljane in Ciuha Josip iz Trbovelj.

#### Izvolitev gospodarskega odbora.

Isti dan se je vršila v Sevnici seja zastopnikov občin sevniškega gospodarskega okoliša, na kateri je bil izvoljen gospodarski odbor, ki ga tvorijo: gg. Krulej Ernest, župan v Sevnici, Drmelj Alojz, župan v Boštanju, ter Štojs Franc za občino Studenec. Odbor je bil soglasno pooblaščen, da zstopa polnoveljavno ves sevniški gospodarski okoliš v vseh gospodarskih vprašanjih tega okoliša.

#### Sadna razstava.

Ravno ta dan popoldne je imel svojo sejo širši odbor za sadno razstavo v Sevnici, ki je sklenil, da se vrši sadna razstava v Sevnici za ves sevniški gospodarski okoliš od 4. do 11. okt. t. l. Med drugim je širši odbor določil tudi sadni izbor za sevniški gospodarski okoliš in sicer: 1. Vošččenka, 2. Kanadka, 3. Bobovec, 4. Boskopski kosmač, 5. Baumannova reneta in 6. Mošancelj.

Sicer sta bila že določena sadna izbora za sreza Brežice in Krško, ki pa ne odgovarjata sevniškemu gospodarskemu okolišu. Sevniški okoliš ima namreč povsem drugo sestavo tal, podnebje in druge pogoje za sadjerejo, kakor krško-brežiško polje. Zato je nesmisel določati sadne izbore po političnih srezih, ki sedaj obstojajo. Določi naj se po okoliših, ki imajo iste pogoje za sadjerejo. Zato bi v Posavju ne smel obstojati sadni izbor za krški in brežiški srez, temveč za sevniški gospodarski okoliš in za krško-brežiško polje. To je edina pravilna gospodarska in sadjarska delitev.

Za sadno razstavo v Sevnici vlada že sedaj veliko zanimanje, tako pri sadjarjih sevniškega gospodarskega okoliša, kakor tudi pri tu- in inozemskih trgovcih, katere smo že zainteresirali za to razstavo.

Razstava bo imela tudi posebne oddelke za med, vino, sadjarske in vinogradniške stroje, sadjarske potrebščine itd.

Celoten program razstave bomo pravočasno dostavili vsem interesentom.

\*

### Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto, dne 12. septembra so pripeljali šeparji 50 komadov svinj. Svinjsko meso je bilo po 13 do 14 Din, slanina pa po 13 do 16 Din. Kmetje niso pripeljali živinske krme radi deževja, pač pa pet voz krompirja po 1.50 do 2 Din, tri voze čebule po 3 do 6 Din (česenj 14 Din), 6 zelja po 1 do 3 Din, kumare po 0.50 do 1 Din. Pšenica je bila po 1.75 do 2, rž 1.75, ječmen 1.50, oves 1 do 1.25, koruza 1.50, proso 2.50 do 3, ajda 1.25 do 1.50, fižol 1.50 do 2, luščeni grah 8 do 10 Din. Kokoš 25 do 40, piščanci 25 do 50, raca 25 do 35, gos 40 do 55, puran 40 do 60 Din. Hren 10, kislo zelje 4, repa 2 Din. Gobe 1 do 2 Din, Grozdje 3 do 6, hruške 3 Din. Mleko 2 do 3, smetana 12 do 14, surovo maslo 28 do 32, med 12 do 20, slive 2 do 3 Din.

Mariborski živinski sejem dne 7. IX. 1931. Prignanih je bilo 5 konj, 12 bikov, 181 volov, 241 krav in 4 teleta, skupaj 443 komadov. Po-

vprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 4.50 do 6 Din, poldebili voli od 3.25 do 3.75 Din, plemenski voli od 2.75 do 3.25 Din, biki za klanje od 3.50 do 4 Din, klavne krave debele od 3 do 4.25 Din, plemenske krave od 2.75 do 3 Din, krave za klobasarje od 1.50 do 2 Din, mlada živina od 4 do 5.25 Din, teleta od 6 do 7 Din. Prodanih je bilo 310 komadov, od teh za izvoz v Italijo 44 komadov.

Mariborski svinjski sejem dne 11. IX. 1931. Na svinjski sejem je bilo pripeljanih 375 prašičev. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 50 do 80 Din, 7—9 tednov stari 90 do 100 Din, 3—4 mesece stari 150 do 200 Din, 5—7 mesecev stari 300 do 400 Din, 8—10 mesecev stari 420 do 500 Din, 1 leto stari 600 do 900 Din, 1 kg žive teže 8 do 9 Din, 1 kg mrtve teže 10 do 12.50 Din. Prodanih je bilo 133 svinj.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg od 14 do 16 Din, volovsko meso II. vrste od 10 do 12 Din, meso od bikov, krav in telic od 6 do 8 Din, telečje meso I. vrste od 18 do 24 Din, telečje meso II. vrste od 8 do 12 Din, svinjsko meso sveže od 12 do 24 Din 1 kg.

\*

### Pravda radi strašila s krsto.

V Londonu je prišlo te dni do razprave glede zadeve peka Jamesa Gordona. Gordon je bil dalje časa v trgovski zvezi z izdelovateljem krst. Tovarnar krst pa je zašel pred kratkem v konkurz. Ker je imel Gordon terjatve do omenjenega, je prejel edino, kar mu je še preostalo: pol tucata krst.

Po temeljitem razmišljanju je prišlo peku nekaj izvirnega na misel. Lepega dne se je podal na potovanje in je vzel krsto za otroka kot kovček seboj. Meni in tebi nič je odložil svojo čudno prtljago v vagonu na prostor nad sedežem. Sopotniki so opazovali s strahom ter zgražanjem Gordonovo početje. Poklicali so sprevodnika. Nervozna dama je pričela na glas ihteti, ker je bila

Ali je šel kar dol k njivi. Ob dnevih, ob katerih je najlepše sijalo solnce in je ajda — ko je dobil njivo, je od Korenke tudi posetev rešil — cvetela, da je bila njiva kakor oltar v cerkvi, kadar je s prelepim snežnobelim prtom pregrnjen.

Resnično, vesel je je bil. Stopil je tesno k nji, ker si je govoril: »Ako vidi moje veselje, se mora še ona razveseliti. Pa vse pozabiva in dobra prijateljca postaneva.«

Čudežno lepa je ležala pred njim, vsa cvetoča, vsa dehteča. V glavo mu je šla ta lepota in dišava kakor močno vino. Tako čudno sladko mu je bilo pri srcu, kakor kadar je bil v bližini Marinove Lizike in ga je pogledala v svojimi velikimi sinjimi očmi.

Lepa je bila, da bi kar zavriskal v sladkem, pijanem veselju. In vendar — ko je tako stal ob nji, je z grenkostjo začutil, kako tuja mu je. Več imajo od nje drobne čebule, ki po nji brne in iz sladkih cvetov med nabirajo, kot on, ki je njen posestnik in gospod. Drobno žival s svojim sadom dobrotno obdaruje; a proti njemu je hladna, molčeča, kakor na smrt užaljena.

Tedaj jo je božal z najbolj ljubečimi pogledi, da bi jo zbudil, ogrel, oživil. Naštel ji je zaporedoma vse, kaj je zanjo storil, koliko tvegjal in žrtvoval. »Celo dušo! Ali čuješ: celo dušo!«

A niiva je molčala.

Bridko, bridko očitane mu je bil ta hladni, ponosni molk. Zazdelo se mu je včasih, da bi mu bilo laže, ako bi pred njim nenadoma zakrvavela, kakor tista pred krivičnim skopuhom, kakor pripovedka pravi. Ali da bi zakričala vsaka gruda, vzkriknil slednji kamen: »Goljuf! Krivoprisežnik!«

Tako bi svoje sovraštvo jasno razodela, očitno pokazala. Tedaj bi imel pravico tudi on, da jo zamrzi, smrtno zasovraži. Planil bi nanjo, da se na nji zaradi tega zaničljivega molka znese in maščuje, da ji njeno ponosno, izzivajočo kladnost z obrestmi poplača. Teptal bi jo od ozar do ozar; poteptal bi brez usmiljenja ves ta njen deviški kras, vso to dehtečo dekliško lepoto, ki ga tako mami, pa vendar čuti, vidi in ve, da ne cveti njemu, ne dehti zanj.

A njiva je molčala, vztrajno molčala.

Tako je niti napasti ni prav mogel. Ni mu dala naravnost povoda za to.

In vendar se je maščevala takoj prvo jesen.

Že je skoro dozorela ajda. Kar je v lepi, z mesečino posrebrni noči pritisnila slana. Povsem poparila in pomorila je ajdo. Zjutraj je ležalo zrnje krog bilk kupoma na zemlji. Kar ga ni odpadlo, se je ob žetvi malone vse izluščilo in sesulo. Ostala je samo parjena slama in pleve.

Matiho je v srce zapeklo.

učitelja od nog do glave ter dejala bolj potihlo: »No, seveda, nekateri smo bolj trde glave kot drugi.«

Štibernik je kupil osla in z njim vozil. Zelo pa je bil nevoljen, ko je prišel nekoč do mesta, kjer je moral plačati mostnino. Ali naš Štibernik je bil navihan in ko se je popoldne zopet vračal, je posadil osla na voz, sam pa je peljal do mosta. Ko je mostninar zahteval denar, mu je dejal: »Kar z voznikom se zmenita.«

Leben in Lebenova sta prišla v Ljubljano in ker se še nikoli nista vozila s tramvajem, sta pred državno bolnico stopila v voz.

uverjena, da je v krsti mrlič. Pek se nikakor ni pustil vznemiriti. Pred očmi sprevoznika je odprl krsto in pričel izlagati iz nje: surovo maslo, šunko, kuhaličnik na špirit ter kopalne hlače. Sprevoznik je bil v negotovosti, kaj in kako naj ukrene v res čudni zadevi. Nikakor ni pognal peka iz vagona; pač pa so zapustili dotični oddelek z največjim ogorčenjem vsi ostali potniki.

Nekaj postaj za tem so zopet vstopili novi potniki. Ko so zapazili strahotno prtljago, sta se oprijela vseh strah ter groza. Starejši gospod je potegnil brez nadaljnega prisilno zavoro in je ustavil vlak na odprti progi. Potniki iz vseh vagonov so vreli skupaj in vse se je strnilo proti peku. Po kratki razsodbi je moral Gordon zapustiti vlak s — krsto vred.

Pek je vzel krsto pod pazduho in je hotel po poti med njivami v bližnjo vas. Srečali so ga ljudje, ki so šli v cerkev in so ga uprašali, kam da je namenjen z mrličem? Pek jim ni ničesar odgovoril in je korakal naprej. Ljudje so mu pa sledili in so ga v vasi zgrabili. Gordon je moral v občinski zapor, dokler ni bila zadeva pojasnjena in sestavljen zapisnik.

Pek Gordon je naperil tožbo proti onemu gospodu, ki je zaustavil vlak, in proti vsem sopotnikom radi razžaljenja časti in omejitve osebne svobode. Tudi oblast je tožil, ker mu je zaplenila krsto in je povdaril v tožbi dejstvo, da svobodno rabi potnik kot prtljago vsak lesen zaboj in zakaj bi bila od tega prava izvzeta ravno krsta kot shramba za živila. Zadevo je vzelo v roke sodišče, a je zavrnilo pekove tožbe s pojasnilom, da krste niso kovčeki. Pekovo početje je še bilo zaimehovanje verskih navad in so bili sopotniki radi njegovega početja upravičeno ogorčeni.

**Nazaj k privedi!** To je geslo, ki je dovelo k proizvajanju dietetikuma »Planinka-čaj Bahovec«, ki se dobi iz zdravilnih rastlin naših slovenskih planin in ki se pri slabosti v želodcu, črevesih in arterijah tako rado vzame.

## DRUŠTVENE VESTI

Katoliško prosvetno društvo »Slomšek« na Zgorji Ponikvi proslavi dne 20. septembra 25-letnico v cerkvi in župnijski uti. V cerkvi govori g. dr. Josip Hohnjec in tudi zunaj cerkve kot predsednik Prosvetne zveze. Govorili še bodo: dr. Ganter, dr. Ogrizek in učiteljica Jurčič. Popoldne po litanijah pevski koncert v župnijski uti. Jubilejno proslavo bo spremljala rudarska godba iz Velenja.

**Jarežina.** Katoliško prosvetno društvo v Jarenini vprizori v tem letu zadnjo igro »Krišpin in Fridolin«. To je burka v pravem pomenu besede. Ob enem bodo posamezni igralci nastopili s posebnimi smešnicami, ki bodo še tako resne poslušalce spravile v smeh, če tudi se bodo še tako žalostno držali. Vabil se tokrat ne bo razpošiljalo. — Odbor.

**St. Ilj v Slov. goricah.** Krasno je izpadla tu pri nas proslava 1500letnice efeškega cerkvenega zbora. Proslavo je priredila naša vrla Marijina dekliška kongregacija na praznik Marijinega rojstva. Dvorana je bila natlačeno polna. Primerna deklamacija je napovedala program cele prireditve. Domači pevci so zapeli ljubko Marijino pesem. Govornik je razložil pomen slavnosti, zgodovino efeškega cerkvenega zbora ter posebno povdarjal veliki pomen Apostolstva Ciril in Metoda. Za Ciril-Metodovo idejo bi morali delati kot Slovenci, kot Jugoslovani in kot katoličani. Na koncu se je igrala gniljiva Marijina igra »Goslarica naše ljube Gospe«. Celó v očeh moških smo videli solze. Meseca novembra priredimo Finžgarjevo slavnost z igro »Veriga«. Na našem odru so se že opetovano igrala vse Finžgarjeve igre.

**St. Ilj v Slov. ger.** Na splošno željo ponovijo Reklata v nedeljo, dne 2. septembra 1931, ob 3. uri popoldne v Slovenskem domu lepo igrico »Goslarica naše ljube Gospe.« Vljudno vabljeni. Odbor.

Fantovski tabor na Polzeli se je vršil preteklo nedeljo v polni dvorani novega Prosvetnega doma, ki je v svoji surevi zgradbi že gotov. Po sveti maši in pred taborom je bila blagoslovitev temeljnega kamna, ki jo je opravil domači gospod župnik

Janez Jodl. Fantovsko zborovanje v polni dvorani Prosvetnega doma je otvoril in vodil Matevž Dušič, nakar sta govorila o programu katoliške fantovske mladine prof. dr. Jože Jeraj in urednik dr. Fran Vatovec iz Maribora; zborovanje sta v imenu navzočih fantov pozdravila Pongrac Turnšek iz Polzeli in Rudolf Koren iz Šoštanja. Navzlic poplavam v Savinji dolini in deževju so prišli fantje iz Braslovč, Griž, Šoštanja in Sv. Jurija ob Taboru na kolesih. Polzelski fantje so prišli v velikem številu. Pred in po zborovanju so odsvirali nekaj primernih komadov tamburaši domačega Prosvetnega društva. Fantje so se z navdušenjem podajali po končanem taboru na svoje domove. Popoldne je bila v natlačeno polni dvorani Prosvetnega doma krasno uspela tombola. Požrtvovalnim polzelskim fantom vsa čast in priznanje!

**Fantovski tabor pri Sv. Roku v Šmarju pri Jelšah** je preteklo nedeljo kljub slabemu vremenu izbornu uspel. Pripeljali so se fantje na kolesih, na okrašenih vozovih in prišli peš od vseh strani. V trgu so jih domačini pozdravili in z godbo na čelu odšli na grič Sv. Roka. Slavolok na začetku stopnic je nosil napis: Bogu otroci, domovini sinovi, nikomur hlapci. Pri Sv. Roku je bila najprej slovesna služba božja s pridigo zunaj cerkve, kjer je slavnostni pridigar g. Hrastelj povdarjal, da naj močno ime Marijino prinese v srca katoličanov, posebno mož in fantov ono borbenost in značajnost, kakor jo je tedaj, ko je bil ta praznik postavljen. Nato je bila zahvalna služba božja, ki jo je opravil monsignor dr. Vreže, da je Bog obvaroval znamenito cerkev Sv. Roka pred požarom, ko je strela udarila v njo. Po službi božji je bil tabor Katoliške akcije, kjer je govornik, predsednik Katoliške akcije iz Maribora g. Jerebič povdarjal, kako in kje naj katoliški fant in mož vrši svojo katoliško dolžnost. Povdarjal je, da naj se vsa moška mladina šolske dobe organizira v Marijinih vrtecih, fantje v fantovskih Marijinih družbah in moške v apostolstvu mož. Po končanem govoru je zadonela pesem: Povsod Boga in godba, pa tudi solnce, ki je začelo sijati, je prineslo prijetnega razpoloženja. Da je prireditev tako dobro uspela, je zahvaliti delu domačinov, posebno g. kaplanu Rančigaju. — Fantje, to je bil šele začetek, zdaj pa naprej!

\*

Ko je tramvaj privozil čez šentpeterski most, je sprevoznik zaklical: »Ambrožev«, in izstopil je neki gospod. Pred Mestnim domom je zaklical: »Krekov« in zopet je izstopil gospod. Pred Majerjem je zaklical: »Steltarjeva« in izstopila sta neki gospod in gospa. Lebnova dva sta strmela, češ, kako je ljubljanski sprevozniki vse ljudi poznajo po imenih! Pred pošto je sprevoznik dejal: »Prešernova« in zopet sta izstopila mož ter žena. Lehen je silil, češ, tu morata izstopiti. Pa mu ona zasepeče: »Ne kaži se, da si tako neveden, počakajva, da oni mož pokliče tudi naju!«

»Ali bo zmerom tako nagajala? Pa res ne bo nikakega blagoslova z njo?«

Nameraval jo je dati takoj zorači. A kadarkoli je Pintariča prosil, ta nikoli ni utegnil. Zdaj je imel nujno delo doma, zdaj je moral iti vozit temu sosedu, zdaj orat onemu.

A Matija je bridko čutil: »Noče! Dasi mi ne zaluča v obraz, v srcu si misli: Krivoprisežniku ne maram oratit Prigoljufane njive še celo ne!«

Tudi drugod v vasi niso nikoli utegnili.

In vsakokrat, kadar je v vasi zastoj prosil, se je vračal globoko ponižan, v srce zadet, ves razdražen in srdit.

In je sklenil:

»Pa jo pustim čez zimo tako ležati. Naj si odpočije. Spomladi pa vsejem jaro rž ali nasadim krompirja.«

Tako je njiva počivala.

A sredi zime je Matija z grozo spoznal, da se je celo v tem miru pripravljala na napad nanj, na kruto maščevanje.

Matija se je med tem vdal pitju. Kakor bi ga bil satan s čistim alkoholom na dan, ko je po krivem prisegel, zastrupil, ga tesneje nase priklenil, ga je zdaj pogosteje in pogosteje vabil in zavajal v pijančevanje.

In Matija je voljno sledil temu vabljenju. V oami alkohola ni tako jasno slišal glasu in očitanja vesti. In raznih nesreč je pozabljal. Zakaj zadnje čase mu je šlo marsikaj pod zlo.

Tudi upanje na ženitev ga je prevarilo, kar ga je hudo zadelo in potrlo. Jesenskega dne je srečal na cesti Marinovo Liziko. Šla je iz mesta, on v mesto. Postal je, razpredel razgovor. Po nekaj malo pomenbnih vprašanjih je napeljal besedo naravnost na ženitev. Nekaj časa ga je molče poslušala. A nenadoma je odločno okimala: »Ne, Ni mogoče!« Brez vsake nadaljnje besede, dobre in hude, ga je pustila sredi ceste in je šla svojo pot.

Tedaj je spoznal, da je tudi Lizika zanj izgubljena. Zvesta mu je ostala edina pijača.

Sicer tudi pri pitju ni bil brez vseh skrbi, ne povsem varen. Zalučal je kdaj polpijan, zlovoljen gost ali zloben šaljivec nepričakovano vanj čudno vprašanje: »He, Matija, kako pa s tvojo njivo?« Tako nečedno je naglašal »s tvojo«, da je zarezalo v srce huje, nego če bi naravnost rekel: »Saj vemo, da ni tvoja.« In tako prekanjeno in zlobno se je smehljaj, tako lokavo je mežikal, da je bolj speklo, ko če bi bil na glas zakričal: »Saj dobro vemo, kako si je prisleparil. Saj vemo, da si po krivem prisegel in s tem soseda Petra v grob spravil.«

(Dalje prihodnjik.)